

LESOOCHRANÁRSKE ZOSKUPENIE

VLK

**výročná správa
2024**

Rada starších

Juraj Lukáč, náčelník LZ VLK
Katarína Ondrejová, náčelníčka LZ VLK Čergov
Viliam Bartuš, náčelník LZ VLK Východné Karpaty

Zamestnanci

Juraj Lukáč, koordinátor programov
Viliam Bartuš, projektový manažér
Milan Krokker, programový asistent
Andrea Miklošová, programová asistentka
Katarína Ondrejová, projektová manažérka
Peter Sabo, odborný pracovník
Janka Zajaková, odborná pracovníčka

Externí spolupracovníci

Luboš Leško, hlavný účtovník, správa majetku
Zuzana Kovaľová, účtovníčka

Kontakt

Lesoochranárske zoskupenie VLK
082 13 Tulčák 310
Tel.: 051 7789 488, e-mail: alfa@wolf.sk
www.wolf.sk
www.vsetkoprenic.sk
<https://www.facebook.com/lesoochranarske.zoskupenie.vlk>

Neučiniš si rytiny ani nijakej podoby tých vecí, ktoré sú hore na nebi, ani tých, ktoré sú dole na zemi, ani tých, ktoré sú vo vodách pod zemou.

2. kniha Mojžišova 20

Na stranách barikády Prírody stoja zástupcovia protichodných názorov a bombardujú sa obrazmi. Na strelbu fotografiami Badínskeho a Dobročského pralesa odpovedajú salvy Himarsov nabitých zničenými lesmi nad Čiernym Balogom. Ďalekonosné obrazy dymiacich komínov uhoľných elektrární prekrývajú desivé zábery z ťažby lítia a drahých kovov, potrebných na výstavbu alternatívnych zdrojov energií.

Z bojiska prichádzajú znepokojivé správy, ale ani jedna strana nechce s Prírodou hovoriť. Chceme ju vidieť. Chceme vidieť jej obrazy. Nechceme Bibliu čítať, zháňame jej ilustrovanú verziu. V televízii, v kinách, na sociálnych sieťach. Neustále sa zdokonaľujúce technológie nám ponúkajú krajšie a krajšie obrazy... reality. Ale pozor. Technológie nie sú neutrálne. Nezáleží na tom, kto nimi rozpráva. Televízie a podobné technológie sú ideologické v svojej podstate a je jedno kto nimi rozpráva. V súboji plešatého, upoteného starého politika s nadváhou, ktorý koktá, proti vyšportovanému, dobre oblečenému, plynule rozprávajúcemu, skvele vyzerajúcemu mladému mužovi vždy vyhrá ten druhý. A je úplne jedno, či klame alebo hovorí pravdu. Obrazy, ktoré nám technológie vnucujú, nedokážu priniesť pravdu. Len povrch, zjavenie skutočnosti, zdanie.

Táto ideológia obrazov vytrháva ľudí z reality a predkladá im lákavú možnosť bojovať za svet podľa ich predstáv jednoduchým zaškrtnutím obdĺžnika na sociálnej sieti, hodením papierika do papierovej krabice s označením VOLBY, natočením srdcervúcich záberov z okolitého sveta a neustálymi výkrikmi „TO ONI“.

Vystúpiť z tohto Matrixu je nepopulárne. Znamená zníženie komfortu. Znamená to vybrať si červenú pilulku pravdy a prebudenia. A zabudnúť na modrú pilulku, ktorá symbolizuje nevedomosť a svet ilúzií, obrazov a náterov.

Svet obrazov v televízii, v kinách a na sociálnych sieťach urobil z národných parkov, ale aj z ostatných typov chránených území na Slovensku, územia, kde je Príroda chránená. A ak nie je chránená, mystické obrazy vám ukážu prstom... TO ONI ... Nie je to tak.

Rúbalo sa v národných parkoch i v chránených vtáčích územiach i v hluchánich biotopoch. Za všetkých vlád a politikov.

Obraz krajiny okolo nás je naším obrazom a ak sa nám ten obraz nepáči, zmeníme ho len my, nie ONI. Začnime tým, že si povieme pravdu a zbavíme sa sveta obrazov a ilúzií.

Vyberme si červenú pilulku, vstúpme do reálneho sveta a podpíšme petíciu na papieri, nie virtuálny náter na internete, pošleme drobnú finančnú pomoc ľuďom, čo riskujú svoje zdravie v reálnom svete, aby Prírode pomohli, vstaňme od počítačov a pozrime sa, ako to vyzerá v skutočnej Prírode...

My sme si už vybrali červenú pilulku.

A zostaneme verní našej misii skutočnej ochrany prírody.

Juraj Lukáč, náčelník

- VÍZIA
- EVOLUČNÉ LESY
- VŠETKO PRE NIČ
- SYSTEMATICKOSŤ SMERUJÚCA K NAPLNENIU VÍZIE

O NÁS

Lesoochranárske zoskupenie VLK od svojho vzniku v roku 1993 systematicky pracuje na naplnení vízie záchranu prirodzených lesov.

Za prvky ovplyvňujúce prirodzené lesy považujeme všetky žijúce organizmy, od bakteriálnej úrovne až po charismatickú megafaunu. Naším cieľom je vytvoriť sieť prísne chránených území, ktoré sme nazvali Evolučné lesy. Ochrana týchto území je založená na bezzásahovosti, aby v nich všetky živé organizmy mohli žiť nerušený život bez zámerných zásahov človeka. Ich súhrnná rozloha by mala zaberat' 10 % rozlohy územia Slovenska. Zhmotnením vízie VLK-a, filozofie ochrany prírody a našej vytrvalej práce sa stalo jediné krátke slovo NIČ. Pretože chceme, aby sa aspoň s časťou lesov nerobilo nič a nezasahovalo sa do ich vývoja.

Sídlom VLK-a je planéta Zem, s konkrétnou adresou v Tulčíku. Od založenia združenia je jeho náčelníkom Ing. Juraj Lukáč. VLK má dva aktívne kmene – VLK Čergov, ktorý vedie Mgr. Katarína Ondrejová a VLK Východné Karpaty, ktorý vedie Viliam Bartuš. Oba kmene majú vlastnú právnu subjektivitu. Činnosť vykonávame v štyroch programoch, a to Zachráňme lesy, Zachráňme dravce, program zameraný na vzdelávanie verejnosti Gaia – náš domov a ABIES – vydavateľstvo LZ VLK.

K 31. 12. 2024 mal VLK 985 členov a tisíce podporovateľov. Členovia VLK-a sú aktívni po celom Slovensku. Stretnutia členov sa konajú pravidelne štyrikrát do roka. Jarná rovnídennosť bola v Košických lesoch, letný slnovrat v Cerovej vrchovine, jesenná rovnídennosť v Bukovských vrchoch a zimný slnovrat v Levočských vrchoch. Od roku 2017 dvakrát v roku uskutočňujeme víkendové stretnutia s náčelníkom VLK-a s názvom Zavýjanie, ktoré sú určené nielen členom, ale i podporovateľom a širokej verejnosti. Letné sa uskutočnilo na Čergove a zimné na Balnici. Týždňový letný tábor bol v Čergovskom pohorí.

VLK funguje predovšetkým vďaka finančnej podpore ľudí poskytovanej prostredníctvom 2 % z dane, 77-korunáčky (trvalé príkazy), jednorazových príspevkov a darcovských výziev na podporu VLK-a na darcovských portáloch (napr. darujme.sk; benevity.com). Z dôvodu opakovaných útokov na mimovládne organizácie zo strany určitých politikov sme si vyžiadali a v novembri 2023 i dostali písomné potvrdenie od Ministerstva životného prostredia SR, že VLK v rokoch 2020 - 2023 nedostal žiadny príspevok zo štátneho rozpočtu, ani dotácie, či granty. V roku 2024 v tradičnom prieskume verejnej mienky VLK naďalej výrazne dominoval v spontánnej poznateľnosti organizácií, ktoré sa zaoberajú ochranou lesa. Poznateľnosť oproti minulému roku mierne klesla, v júni bola na úrovni 27,3 % a v novembri na úrovni 25 %.

ZACHRÁŇME LESY

Evolučné lesy

Pojem Evolučné lesy LZ VLK používa pre lesy, do vývoja ktorých nebudú ľudia zasahovať. Našou dlhodobou víziou je dosiahnutie stavu, aby súhrnná rozloha území bez zámerných ľudských zásahov zaberala 10 % rozlohy Slovenska. Aktivity sú rozdelené do dvoch skupín.

Prvá skupina aktivít je zameraná na zabezpečovanie bezzásahového spôsobu ochrany existujúcich najprísnejšie chránených území. Dôvodom je skutočnosť, že v súčasnosti platná legislatíva v nich umožňuje aj realizovanie zakázaných činností, a to napríklad prostredníctvom výnimiek a súhlasov udeľovaných štátnymi úradmi. Preto už od roku 2003 nepretržite a systematicky vstupujeme do všetkých správnych konaní týkajúcich sa týchto území, pripomienkujeme navrhované programy starostlivosti o chránené územia, strategické dokumenty, právne normy. Symbolom týchto aktivít sa stal úspešný boj za záchranu rezervácií Tichá a Kôprová dolina a pojem NIČ, ktorý symbolizuje ochranu prirodzených procesov a nezasahovanie do vývoja prísne chránených území. Rozmanitými aktivitami, vrátane účasti zhruba v 4 600 správnych konaniach, sme dosiahli ochranu prirodzených procesov a teda zákaz ťažieb vo väčšine štátom chránených území s najvyšším stupňom ochrany (s výnimkou rezervácií v TANAP-e, v ktorom spôsobuje problémy neexistujúca zonácia národného parku).

Druhá skupina aktivít je zameraná na vytváranie nových bezzásahových území, ktorých súčasťou je aj zabezpečovanie prísnej ochrany území vo vlastníctve LZ VLK. Spoločným znakom týchto území je ochrana prirodzených procesov v predmete ochrany. Doposiaľ sa nám podarilo dosiahnuť vyhlásenie troch súkromných prírodných rezervácií (SPR). Z nich dve, SPR Vlčia a SPR Rysia, sa nachádzajú na pozemkoch VLK-a a jedna, SPR Roháčia, je vo vlastníctve fyzických osôb. Za patróna rezervácie Roháčia si majiteľka vybrala náčelníka LZ VLK Juraja Lukáča. Medzi významné úspechy v tejto skupine aktivít patrí výrazné rozšírenie štátnych rezervácií Udava a Kyjovský prales, získanie 160-hektárového lesa v NPR Suchá dolina do dlhodobého prenájmu, dosiahnutie vyhlásenia štátnych rezervácií Bisce, Vihorlatský prales, Rydošová, Borsukov vrch, Veľký Bukovec, Pramene Vydrice, CHA Stolica.

Celkovo vďaka VLK-u pribudlo na Slovensku už viac ako 3 900 hektárov maloplošných prísne chránených území. Ďalších celkovo 134,9 hektárov sme kúpili v pohorí Čergov do vlastníctva VLK-a za účelom nezasahovania do ich vývoja a ich zaradenia do najprísnejšieho stupňa ochrany.

V roku 2024, aj v spojitosti s dlhodobými aktivitami VLK-a zameranými na zonácie národných parkov a predovšetkým na ich jadrové zóny, stúpla rozloha štátom chránených území s 5. stupňom ochrany na 118 497 ha, čo je 2,42 % z územia SR (zdroj údajov: ŠOP SR). Rozloha 5. stupňa vzrástla o 19 497 hektárov. Nárast je spôsobený schválením dvoch nariadení vlády, ktorými boli vyhlásené zóny Národného parku Slovenský kras a Národného parku Veľká Fatra s účinnosťou od 1. 1. 2024.

NAŠE ÚSPECHY

- **nové rezervácie**
  - ✓ SPR Vlčia - 21,24 ha
  - ✓ SPR Rysia - 30,49 ha
  - ✓ SPR Roháčia - 17,40 ha
  - ✓ PR Bisce - 28,01 ha
  - ✓ PR Borsukov vrch - 146,79 ha
  - ✓ PR Rydošová - 88,30 ha (z toho 56,27 ha v 5. stupni)
  - ✓ PR Vihorlatský prales - 2160,54 ha (z toho 1574,53 ha v 5. stupni)
  - ✓ PR Veľký Bukovec - 973,97 ha (z toho 270,78 ha v 5. stupni)
  - ✓ PR Vydrica - 483,49 ha (z toho 450,31 ha v 5. stupni)
  - ✓ CHA Stolica - 3151,80 (z toho 949,78 ha v 5. stupni)
- **rozšírenie rezervácií**
  - ✓ PR Udava - plus 339,98 ha (celková rozloha 391,98 ha)
  - ✓ PR Kyjov - plus 344,02 ha (celková rozloha 397,42 ha)
- **prenájom na 40 rokov**
  - ✓ NPR Suchá dolina - 160 ha

Súkromné prírodné rezervácie Vlčia a Rysia

Prísna ochrana oboch rezervácií začala platiť 1. apríla 2004. Predmetom ich ochrany sú prirodzené procesy a ochrana celého geobiologického spoločenstva. V roku 2024 mali krásne dvadsiate výročie ich vzniku. Ako udalosť roka toto pozitívne výročie pripomenul náčelník VLK-a v celoslovenskom denníku v rámci decembrovej rekapitulácii udalostí roka 2024.

Prvý les v Čergove VLK kúpil vďaka ľuďom z 19 krajín, ktorí prispeli symbolickou kúpou stromu v rámci projektu Kúp si svoj strom. Ku koncu roku 2024 symbolicky vlastnili stromy na Čergove ľudia z 32 krajín sveta. V tomto roku sme certifikáty posielali symbolickým vlastníkom do Kanady, USA, ale tiež do Nemecka, Rakúska, Poľska a Česka. V roku 2024 sme na rozširovanie Vlčej získali 449 príspevkov, v celkovej sume 35 796,83 eur a 47 395,70 českých korún. Ako dar k rôznym príležitostiam bolo venovaných 549 stromov. Stromy boli venované najčastejšie ako vianočné a narodeninové dary, stromy k „okružlinám“ dostali aj náčelník VLK-a Juraj, či naša dlhoročná členka Eka.

Časté boli darčeky k meninám alebo aj ako privítanie nového člena rodiny. Veľa stromov bolo venovaných len tak, z lásky. Kúp si svoj strom podporili aj priatelia z kapely Nonconformist a vydavateľstva PHR symbolickými 10 % z predaja ich novovydaných LP platní, Nonconformist venoval VLK-u aj vstupné zo svojho košíckého koncertu a z predaja tričiek. Benefit pre VLK-a inšpiroval aj jedného z ich fanúšikov, ktorý členom kapely následne venoval strom. Začiatkom roka sa uskutočnila aj benefičná akcia Plávanie pre stromy, vďaka ktorej pribudlo niekoľko nových majiteľov stromov. Vďaka infostánku na festivale Pohoda venovala svojim zamestnancom 80 stromov aj firma CTP. Šesť stromov zakúpil aj tím festivalu We are in space. Spoločnosť Corwin podporila akciu Kúp si svoj strom kúpou a venovaním 50 stromov svojim klientom. Strom dostala aj filozofka Tereza Matějčková a veľkú jedľu si symbolicky zakúpil prírodovedec a politik Ladislav Miko. Pomoc prirodzeným lesom v podobe kúpy 6 stromov prišla aj od našej členky Idy, ktorá vytvorila benefičný kalendár Terapie lesom. Stromom bola obdarovaná aj Suzanne Simard, významná vedkyňa a autorka knihy Finding the Mother Tree (dostupná i v českom preklade Hľadání mateřského stromu). Zbierku na zakúpenie stromu zorganizovala Žiacka školská rada pri Obchodnej akadémii v Seredi. Počas roku 2024 naďalej pretrvávala i pravidelná mesačná podpora akcie Kúp si svoj strom od viacerých ľudí. Aj v roku 2024 spoločnosť OMV naďalej sprostredkovávala svojim zákazníkom možnosť prispieť na rozšírenie rezervácie Vlčia prostredníctvom aktivity Kúp si svoj strom. Nová skupina ľudí tak dostala možnosť dozvedieť sa, že na Slovensku existuje organizácia, ktorá namiesto sadenia stromčekov do vyrúbaných lesov bráni lesy pred vyrúbaním.

VLK 2024

- 449 PRÍSPEVKOV NA ROZŠÍRENIE VLČEJ
- KÚPILI SME 1,29 HEKTÁROV
- ROZLOHA NAŠICH POZEMKOV NA ČERGOVE JE 134,90 HEKTÁROV
- ZAMERIAVANIE A ZNAČENIE HRANÍC
- MONITORING

V roku 2024 sme prikúpili 1,29 ha. K 31. 12. 2024 je rozloha prikúpených pozemkov celkom 113,65 hektárov. Celková rozloha pozemkov vo vlastníctve VLK-a

v Čergovskom pohorí je 134,9 hektárov. Lesy vo vlastníctve VLK-a sme pravidelne monitorovali. Obnovili sme značenie majetkových hraníc lesov kúpených v lokalitách Olišavec, Solisko, Jarabinčik a hranice sme vyznačili aj novo prikúpenému lesu na Čiernom blate. Neoceniteľnou pomôckou pri určovaní značených hraníc pozemkov je kúpené geodetické GPS Trimble, ktoré aktívne pri týchto prácach využívame. Bezplatne sme sprevádzali záujemcov o návštevu rezervácie, ktorí nás o sprevádzanie požiadali a to predovšetkým kvôli výberu stromov.

Z publikovaných rozhovorov o Vlčej uvádzame napríklad:

<https://www.aktuality.sk/clanok/T76eXML/ochranari-sa-staraju-o-prirodne-rezervacie-a-chcu-v-nich-volny-pohyb-pesich-ludi-stat-nema-svedomie-a-ani-emocie-hovori-katarina-ondrejova/>

<https://www.forbes.sk/zoskupenie-vlk-zabranilo-odstrelu-60-vlkov-sadenie-stromcekov-podla-neho-nici-lesy/>

<https://www.aktuality.sk/clanok/GHmFiPb/sukromne-rezervacie-vlcia-a-rysia-oslavili-dvadsat-rovok-europe-hrozi-problem-s-ch-melom-tyzdenny-eko-vyber/>

https://www.epochtimes.sk/k-ondrejova-z-vlk-a-je-velky-rozdiel-medzi-radikalnym-a-extremnym_3852.html

Les v Strážovských vrchoch, ktorý miestni ľudia poznajú pod názvom Pekárova hora, dostal VLK ako vzácny dar od rodiny pána Eduarda Satinu. Od roku 2004 je štátom vyhlásený za Súkromnú prírodnú rezerváciu Rysia s najvyšším stupňom ochrany. Rezervácia bola počas roka monitorovaná našimi členmi a priaznivcami.

SPR Roháčia – tretia súkromná prírodná rezervácia

SPR Roháčia bola vyhlásená vyhláškou s účinnosťou od 1. apríla 2019, má rozlohu 17,4 ha a je chránená najvyšším stupňom ochrany. Vďaka niekoľkoročnej angažovanosti VLK-a bola nielen vyhlásená, ale predmetom ochrany sa stali prirodzené procesy a nerušený vývoj geobiologického spoločenstva. Rezervácia bola počas roka monitorovaná dobrovoľníkmi, v lete počas letného slnovratu sme zorganizovali stretnutie i s jej vlastníčkou. Koncom roka sme museli pre krádeže dreva monitoring zintenzívniť.

Čergov

V rámci monitoringu ťažby a nelegálnych prejazdov v pohorí Čergov sme sa zamerali predovšetkým na existujúce štátne prírodné rezervácie, záujmové územia, územia vo vlastníctve VLK-a a na územia, ktoré navrhujeme na vyhlásenie za nové rezervácie.

V novembri 2017 sme objavili prebiehajúcu ťažbu v okolí kopca Solisko, v záujmovom území, v ktorom VLK vlastní a kupuje pozemky. Podarilo sa nám ju zastaviť a začali sme tzv. hybridnú blokádu, ktorej symbolom sa stal transparent s textom Zachráňme Čergov zavesený nad závorou pri vstupe do bránených lesov. Hybridná blokáda pokračovala aj počas celého roka 2024. Ťažba v záujmovom území v roku 2024 neprebíhala, čím hybridná blokáda plnila svoj účel.

V roku 2021 sme hybridnú blokádu rozšírili aj na územie navrhovanej rezervácie Salamandria v katastri obce Hertník. V marci 2022 sme odovzdali na ústredie Štátnej ochrany prírody SR (ŠOP SR) projekt ochrany navrhovanej rezervácie. Ani do konca roku 2024 nebol návrh zo strany ŠOP SR uzavretý a posunutý okresnému úradu na ďalšie konanie. Cieľom je vyhlásiť rezerváciu s piatym stupňom ochrany, v ktorej bude umožnený voľný peší pohyb ľudí po celom jej území, podobne ako v rezervácii Pramene Vydrice. Územie sme aktívne monitorovali a v spolupráci s kmeňom Čergov sme naďalej podávali podnety na porušovanie druhovej ochrany v spojitosti s ťažbou dreva. O situácii sme i v roku 2024 písomne informovali Ministerstvo životného prostredia SR a žiadali ich o zastavenie ťažby, Štátnu ochranu prírody sme upozorňovali na pretrvávajúce poškodzovanie biotopov chránených druhov a žiadali ich, aby riešili podaný projekt ochrany. Informácie o dianí možno nájsť na stránke www.cergov.wolf.sk, v sekcii venovanej Hertníckej doline.

Všetky záujmové územia sme v spolupráci s VLK Čergov aktívne monitorovali, realizovali sme zameranie prikúpených pozemkov, ich vyznačenie v teréne, nanovo sme omalovali už existujúce majetkové hranice v lokalitách Olišavec, Jarabinčik,

VLK 2024

- Podávanie podnetov a trestných oznámení
- Hybridná blokáda – Solisko, Salamandria
- Monitoring, zameriavanie a mapovanie hraníc prikúpených pozemkov

Čierne Blato, Solisko a obnovili sme ďalšiu studničku ako súčasť aktivít Napojme pramene. Na základe monitoringov sme podali 12 podnetov a trestných oznámení. Išlo o výrub niekoľkých stromov na našom pozemku, prejazdy ťažkým mechanizmom cez potok, ťahanie vyťaženého dreva korytom potoka, výrubu v území NATURA a v ochrannom pásme vodárenského zdroja, poškodenie našich tabúl a jazdu skupiny šiestich štvorkoliek.

V októbri 2023 kmeň VLK Čergov v spolupráci s VLK-om začal realizovať víkendové stretnutia na Čergove pre priaznivcov ochrany lesov spojené s monitoringom a praktickou pomocou v našich záujmových územiach (maľovanie hraníc, obnova starých studničiek a podobne). Tieto stretnutia sa raz do mesiaca konali aj v priebehu celého roka 2024. Počas nich sa na Čergove podarilo osadiť niekoľko nových tabúl, ktoré informujú o lesoch vo vlastníctve VLK-a a tiež umiestniť transparent „Zachráňme Čergov“.

Celoslovenský problém ťažieb v územiach NATURA 2000 a s tým spojené poškodzovanie biotopov chránených druhov sme v roku 2020 posunuli na európsku úroveň podaním sťažnosti, ktorá bola zlúčená so sťažnosťou podanou kvôli nedostatočnej ochrane hlucháňov. V júni 2022 Európsky súdny dvor uznal žalobu za opodstatnenú a v rozhodnutí č. C-661/20 rozhodol, že Slovensko porušuje smernice

Európskej únie týkajúce sa ochrany biotopov a druhov a ochrany voľne žijúceho vtáctva.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:62020CJ0661>

Keďže rozsudok dosiaľ nebol premietnutý do praxe, naďalej sme i v roku 2024 v územiach NATURA 2000 na Čergove podávali podnety na porušovanie ochrany druhov a biotopov.

UNESCO lokalita Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy, Vlčie hory

Historický názov Vlčie hory začal VLK aktívne verejne používať a navracáť do povedomia verejnosti od roku 2012. V tomto roku VLK spustil niekoľkoročný projekt Vlčie hory. Samotné hľadanie v historických záznamoch, ktoré by pomohlo zrekonštruovať príbeh názvu Vlčie hory, však začalo oveľa skôr a trvalo niekoľko rokov. Impulzom bola informácia od bývalého riaditeľa Národného parku Poloniny Ing. Buraľa, ktorý si tento názov všimol v archívoch. Dosiaľ najstarší názov Mons Lupi je zaznamenaný v mape z roku 1579, ktorú sa VLK-u podarilo kúpiť. Vlčie hory sa tiahli od ukrajinských Karpát cez Čergov až po Moravskoslezské Beskydy na dnešnej slovensko-poľskej hranici. Od marca 2017 má VLK zaevidované Vlčie hory ako ochrannú známku.

V dôsledku dlhodobých aktivít VLK-a súvisiacich so zabezpečením ochrany slovenských komponentov lokality Svetového prírodného dedičstva UNESCO „Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy“ pribudlo do prísnej ochrany vyše 1 725 hektárov lesov (rezervácie Borsukov vrch, Vihorlatský prales, Rydošová a Veľký Bukovec). Zároveň mimo prísnu ochranu, v menej chránenej zóne B, je výrub stromov možné realizovať len jednotlivým výberom a so súhlasom organizácie ochrany prírody a krajiny.

Počas roku sa VLK podieľal na aktivitách kmeňa Východné Karpaty. V nadväznosti na predošlý rok sme v teréne pokračovali v identifikovaní a následnom vyznačovaní hranice PR Vihorlatský prales. Víkendové brigády s dobrovoľníkmi zabezpečoval kmeň

Východné Karpaty. Rozloha rezervácie je 2 160 ha a je rozdelená na jadrovú (bezzásahovú) a prísnu nárazníkovú zónu. Spolu majú tieto dve hranice dĺžku približne 90 km. Územie Vlčích hôr, konkrétne NP Poloniny, CHKO Východné Karpaty, CHKO Vihorlat a Čergov, sme i v roku 2024 pravidelne monitorovali a zúčastňovali sa správnych konaní. Monitoring bol zameraný predovšetkým na výrubu, nelegálne prejazdy motorovými vozidlami, prikrmovanie a vnadenie zveri, ako aj výskyt šeliem. Viaceré konania, ktoré začali v predošlom roku vo veci obmedzení lesohospodárskych zásahov vedených z dôvodu procesu schvaľovania návrhu zonácie NP Poloniny, boli ukončené v roku 2024. Naše požiadavky na zákaz ťažieb v navrhovanej zóne A, ako aj obmedzenia v menej chránených zónach, boli v rozhodnutiach zohľadnené.

Aj v roku 2024 pretrvávala spolupráca s Prešovským samosprávnym krajom (PSK) a ďalšími subjektmi pri realizácii projektu Poloniny trail v NP Poloniny. Memorandum o vzájomnej spolupráci podpísal VLK ešte v roku 2019. V roku 2023 došlo pri rekonštrukcii jedného z úsekov k poškodeniu národnej pamiatky Porta Rusica. Tento sporný úsek nie je skolaudovaný a do konca roku 2024 nebola kauza uzavretá.

V januári 2023 kmeň VLK Východné Karpaty vstúpil do procesu pripomienkovania návrhu zonácie a programu starostlivosti NP Poloniny. Proces zonácie nebol do konca roku 2024 uzavretý. Počas roku pretrvávala účasť náčelníka VLK Východné Karpaty v Rade národného parku Poloniny. Pokračovali tiež i aktivity spojené so schvaľovaním Programov starostlivosti o lesy pre LHC Nižná Jablonka, LHC Snina, LHC Topoľa - Ulič a LHC Zboj. V apríli 2023 VLK na Krajskom súde Prešov vyhral žalobu podanú proti rozhodnutiu okresného úradu, ktorá sa týkala schválenia Programu starostlivosti o lesy pre LHC Starina. Následné rozhodnutie bolo napadnuté protistranou a do konca roku neuzavreté.

Konanie, začaté na základe spoločne vypracovaného podnetu s kmeňom VLK Východné Karpaty, ktorý bol zameraný na ochranu hniezdneho stromu v k. ú. Pakostov, nebolo ani do konca roku uzavreté. Podnet bol podaný ešte v roku 2020 na zabezpečenie druhovej ochrany a bolo žiadané obmedzenie lesohospodárskej činnosti. Zo zistených a oznámených chránených druhov úrad začal konanie len v spojitosti s ochranou hniezda orla kriklavého. Ešte koncom roku 2022 bol hniezdny strom poškodený buldozénom pri stavbe lesnej cesty. Trestné oznámenie podané v spojitosti s jeho poškodením nebolo do konca roku 2024 uzavreté.

S účinnosťou od 15. februára 2024 bol vyhláškou č. 16 Okresného úradu Prešov vyhlásený chránený strom Kyjovský jaseň, čím bolo úspešne uzavreté konanie, ktorého iniciátorom bol VLK Východné Karpaty a začalo ešte v roku 2021. Tento chránený strom je výnimočný tým, že je súčasťou lesa a má určené 50 metrové ochranné pásmo.

https://www.minv.sk/swift_data/source/verejna_sprava/vestnik_vlady_sr_rok_2024/vyhlaska_16.pdf

TANAP, NAPANT, ďalšie národné parky

V TANAP-e má VLK od roku 2002 v dlhodobom prenájme 160-hektárový les v NPR Suchá dolina, ktorý sme týmto zachránili pred ťažbou a umožnili sme tak v celom 1 600-hektárovom území rezervácie nerušený priebeh evolučných procesov. Prenajatý les pravidelne monitorujeme.

Aj v roku 2024 sme vstupovaním do správnych konaní naďalej strážili a ovplyvňovali rozhodovania úradov o udeľovaní súhlasov a výnimiek na zakázané činnosti v územiach národných parkov. Išlo napríklad o kalamitné ťažby v národných parkoch Malá Fatra, Nízke Tatry a Muránska planina, v ktorých však úrady dlhodobo odmietajú akceptovať naše požiadavky týkajúce sa ochrany chránených druhov a biotopov, ďalej o vnadenie zakázanou potravou v národnom parku TANAP. Zúčastnili sme sa konaní týkajúcich sa výstavby zjazdoviek a športovej infraštruktúry, ochrany biotopov kriticky ohrozeného hlucháňa hôrneho. VLK ako účastník konaní nesúhlasil s udeľovaním výnimiek v územiach rezervácií, nesúhlasil s povoľovaním vnadenia zakázanou potravou, namietal udeľovanie súhlasov na náhodné ťažby z dôvodu nedostatočného posudzovania vplyvov na chránené druhy a územia NATURA 2000 a nesúhlasil s povoľovaním naplánovaných a náhodných ťažieb lesoch starších ako 80 rokov, ktoré sú zároveň biotopmi hlucháňa.

Zapojili sme sa do legislatívneho procesu schvaľovania programu starostlivosti o Národný park Muránska planina a Chránený areál Stolica. Štandardne sme požadovali ochranu prirodzených procesov v jadrových zónach, namietali sme poľovačky, ciele manažmentové zásahy v jadrovej zóne, namietali sme umožnenie kŕmenia a vnadenia raticovej zveri v zóne so štvrtým stupňom ochrany a ochranu biotopov hlucháňa nachádzajúcich sa mimo jadrovú zónu. Požiadavky boli čiastočne akceptované.

Prírodná rezervácia Bisce

PR Bisce vznikla z iniciatívy LZ VLK v roku 2007 za účelom ochrany nerušeného vývoja prírodného spoločenstva. Rezerváciu sme počas roku priebežne monitorovali. Bolo obnovené obvodové značenie hraníc rezervácie a vyčistené okolie rezervácie od nelegálne navozeného odpadu.

Pramene Vydrice, Pečniansky les

K 1. februáru 2022 bola nariadením vlády v území CHKO Malé Karpaty vyhlásená rezervácia Pramene Vydrice s rozlohou 483,49 ha, z čoho 450,31 ha je prísne chránených. Rezervácia vznikla z iniciatívy LZ VLK v spolupráci s organizáciou BROZ, pričom od začiatku vzniku ideového návrhu v roku 2005 sa hlavným princípom stalo zabezpečenie ochrany prirodzených procesov a umožnenie voľného pohybu ľudí po celom chránenom území. Tieto princípy boli zachované vo všetkých následných aktivitách VLK-a a rokovaní spojených so zabezpečením ochrany územia a jeho vyhlásenia za prírodnú rezerváciu. V celom území rezervácie je umožnený peší pohyb návštevníkov, zber húb pre vlastnú potrebu a cyklistika po vyznačených trasách. Počas roku 2024 bolo územie rezervácie monitorované dobrovoľníkmi.

Pečniansky les je súčasťou územia európskeho významu Bratislavské luhy, ktoré chráni zdroje pitnej vody pre Bratislavu. Pozemky Pečnianskeho lesa vo vlastníctve štátu získalo zmluvou o výmene za iné nevýznamné lesné pozemky neznáme občianske združenie. Táto výmena je predmetom súdneho sporu. VLK aktívne vstúpil do súdneho konania ako žalujúci v druhom rade.

Definitívne rozhodnutie týkajúce sa výmeny pozemkov do konca roka 2024 vydané nebolo a pozemok je naďalej chránený pred developerskými zámermi. V tomto roku do sporu vstúpila i Generálna prokuratúra SR v záujme ochrany vlastníctva Slovenskej republiky.

Mestské lesy Košice

V roku 2022 sme rozvinuli aktivity smerom k zvýšeniu ochrany prírody v Mestských lesoch Košice, tak aby 7 200 hektárov (v súčasnosti územie NATURA 2000) bolo chránených bezzásahovým režimom. V roku 2024 prebiehal iba priebežný monitoring lesohospodárskych činností dobrovoľníkmi, iné významnejšie aktivity realizované neboli.

Základné informácie sú dostupné na kosice.wolf.sk.

Ďalšie záujmové územia

Monitoring naďalej prebiehal aj v Levočských vrchoch, predovšetkým v území pripravovanej rezervácie Šafránia, nad obcou Tichý potok. Taktiež bolo aktívne monitorované záujmové územie pohoria Busov.

Kampaň 10 % pre NIČ

V októbri 2021 sme do podateľne Národnej rady SR osobne odovzdali 5 047 archov petície Za zmenu zákona o ochrane prírody a krajiny so 105 070 podpismi. Po kontrole nám uznali 103 782 platných podpisov. Ide o dosiaľ najväčšiu papierovú petíciu týkajúcu sa ochrany prírody na Slovensku. V odovzdanej petícii žiadame rozdelenie chránených území na manažované a bezzásahové a umožnenie voľného pešieho pohybu ľudí v chránených územiach. Podiel bezzásahových území by mal tvoriť 10 % z rozlohy Slovenska. Zhruba 5 % pokryje ochrana jadrových území národných parkov.

Zvyšných 5 % zabezpečí ochranu súčasných rezervácií, pralesov ako i ďalších území nachádzajúcich sa mimo národných parkov. V roku 2022 bola petícia prerokovaná v parlamente so záverom, že ju poslanci nevzali na vedomie. Petíciu tak ani v roku 2024 nepovažujeme za uzavretú.

V marci 2023 sme prostredníctvom hromadnej pripomienky vstúpili do legislatívneho procesu novelizácie zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny <https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2023/67>. V súlade s požiadavkami petície sme žiadali úpravu konkrétnych paragrafov tak, aby v prísne chránených územiach, ktoré majú najvyšší 5. stupeň ochrany, bola zabezpečená ochrana prirodzených procesov a ich nerušený priebeh. Legislatívny proces, ani vyhodnotenie našich požiadaviek nebolo do konca roku 2024 uzavreté. Z dôvodu zmien na ministerstvách po posledných voľbách je však pravdepodobné, že legislatívny proces bude uzavretý bez pokračovania. <https://ekoforum.sk/peticia/zopak-2023>

Mimo územie SR naďalej aktívne ovplyvňujeme rozhodovanie o forme budúcej rekultivácie a využitií hnedouhoľnej bane ČSA, v ktorej niekoľko tisíc hektárov navrhujeme ponechať pre prirodzenú sukcesiu.

Počas roka 2024 VLK pripravoval materiály, analýzy a vyjadrenia týkajúce sa ochrany prírody so zameraním na bezzásahový režim ochrany. Aktivity súvisiace s dosiahnutím 10 % krajiny v bezzásahovom režime sú uvedené v rôznych častiach výročnej správy.

Kampaň BIOMASAKER

Niekoľko rokov trvajúca kampaň BIOMASAKER bola zameraná na zrušenie dotácií na spaľovanie stromov v biomasových elektrárnach, čo sme úspešne dosiahli v roku 2018 zmenou zákona č. 309/2009 Z.z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie. Zmena zrušila štátne dotácie na spaľovanie dreva, ktoré nepochádza z energetických porastov alebo nevzniká ako odpad z drevospracujúceho priemyslu. Tému spaľovania biomasy sa priebežne venujeme naďalej, sledujeme legislatívne procesy, monitorujeme naše záujmové územia a podobne.

Legislatíva

V júni bol vydaný ďalší dôležitý rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR (sp. zn. 6Svk/9/2022 z dňa 27. júna 2024) vo veci žaloby LZ VLK podanej proti rozhodnutiu o schválení programu starostlivosti o les pre roky 2014 – 2023. Na daný konkrétny program toto rozhodnutie bezpochyby nemá priamy účinok, ale má význam v tom, že v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove potvrdil, že pri schvaľovaní programu PSOL sa nemôže správny orgán obmedziť na záväzné stanovisko orgánu ochrany prírody, ale má sa vysporiadať so

všetkými námietkami, teda aj námietkami LZ VLK, ktoré smerujú k zabezpečeniu ochrany prírody.

Počas roka sme pripomienkovali a zúčastnili sa viacerých legislatívnych procesov. Spoločnými hromadnými pripomienkami s organizáciou Ursia sme pripomienkovali návrh novely vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 344/2009, ktorou sa vykonáva zákon o poľovníctve <https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2024/598> a návrh novely vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny <https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2024/593>. Pripomienku k poľovnej vyhláške podporilo v priebehu niekoľkých dní 4 316 ľudí, pripomienku k vyhláške k zákonu o ochrane prírody podporilo 9 326 ľudí. Požiadavky sa týkali zachovania ochrany vlka medzi chránenými druhmi, neznižovania jeho spoločenskej hodnoty a zrušenia doby lovu vlkov. Požiadavky neboli akceptované.

Vstúpili sme tiež do procesu pripomienkovania predbežnej informácie k návrhu zákona o poľovníctve (PI/2024/170, rezortné číslo 7692/2024-410), v závere ktorého sme uviedli, že máme aktívny záujem participovať na tvorbe zákona. Požiadavky sa týkali prikrmovania, vnadenia, spoločných poľovačiek a ochrany vlkov. Do prípravy návrhu zákona nás napriek deklarovanému záujmu podieľať sa na tvorbe

neprizvali. <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/PI/2024/170> V následnej hromadnej pripomienke k zverejnenému návrhu zákona o poľovníctve <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/437> sme doložili 1 243 podpisov. Požiadavky týkajúce sa povinnosti evidovať strelné poranenia vzniknuté pri poľovačkách, požiadavky obmedzenia prikrmovania, zníženia počtu vnadísk, zákazu zakladania vnadísk do 3 km od obydľí a turistických chodníkov, zákazu vykladania potravy atraktívnej pre medvede a zachovania povinnosti zverejňovať lokalizácie vnadísk neboli zo strany ministerstva pôdohospodárstva akceptované. Novela zákona nebola do konca roka uzavretá.

Ďalší proces, do ktorého sme aktívne vstúpili, bolo pripomienkovanie návrhu Programu starostlivosti o Národný park Muránska planina a jeho ochranné pásmo, chránený areál Stolica, chránený areál Pramenná oblasť Rimavy, chránený areál Tisovský kras, prírodnú rezerváciu Homola, Chránené vtáčie územie Muránska planina – Stolica a o prekrývajúce sa územia európskeho významu na roky 2024 – 2033, č. LP/2024/361. Požiadavky boli zamerané na bezzásahovosť vyhlásených jadrových zón, obmedzenie vnadenia a prikrmovania a ochrany biotopov hlucháňa. Do predmetu ochrany Národného parku Muránska planina ako aj chráneného areálu Stolica boli doplnené prirodzené procesy, ďalšie požiadavky boli akceptované čiastočne. <https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2024/361>

Novelizácie zákona o ochrane prírody a krajiny formou poslaneckých návrhov znemožňovali verejnosti pripomienkovať navrhované zmeny. V spojitosti s návrhom skupiny poslancov opäť odobrať verejnosti postavenie účastníka konania v správnych konaniach sme cielene oslovovali poslancov a poslankyne, aby za návrh nehlasovali. Do aktivity sme zapojili i širšiu verejnosť a našich podporovateľov, ktorí poslancov oslovovali e-mailami, listami i osobne. Napriek našej snahe zachovať účastníctvo a zabrániť zbytočnému sporu vedenému voči Slovensku na medzinárodnej úrovni z dôvodu obmedzovania práv, ktoré nám zaručuje Aarhuský dohovor, bola novela v parlamente schválená.

Správne konania, posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA), trestné oznámenia, podnety

V roku 2024 sme analyzovali 670 správnych konaní a vstúpili sme do 98 z nich.

V predošlom roku sme v rámci pomoci obyvateľom Prešova aktívne vstúpili do procesu EIA k zámeru výstavby apartmánového domu Béliér. V januári 2024 sme sa spolu s miestnymi občanmi zúčastnili verejného prerokovania, kde sme prezentovali zásadné námietky a bránili záujmy občanov. V auguste bolo konanie zastavené z dôvodu späťvzatia návrhu. Konanie EIA k zámeru navrhovanej činnosti: „Bardejov – protipovodňová ochrana mesta, II. Etapa“, do ktorého sme vstúpili ešte v roku 2019, nebolo do konca roku uzavreté.

Žiadosti o náhodné ťažby v územiach s najvyšším stupňom ochrany sa týkali rezervácií Kvačianska dolina, Belianske Tatry a zóny A národného parku Muránska planina. S udelením výnimiek na náhodné ťažby sme nesúhlasili. V rezerváciách tak zostávajú stromy ponechané na prirodzený rozklad, zlepšovanie kvality lesných biotopov, tvorbu pôdy, zadržiavanie vody a zvyšovanie druhovej rozmanitosti. V rezervácii Rohy sme súhlasili s výrubom stromov v ochrannom pásme cesty z dôvodu ohrozenia cestnej premávky, pričom okresný úrad akceptoval našu požiadavku ponechania spílených stromov na prirodzený rozklad v rezervácii. Ukončené bolo tiež konanie, v ktorom úrad rozhodoval o obmedzení úmyselných ťažieb v navrhovaných zónach A a B Národného parku Poloniny, pričom požiadavky, ktoré sme vzniesli, boli zohľadnené. V spojitosti s ochranou biotopov hlucháňa sme sa zapojili do konania týkajúceho sa biotopov v CHVÚ Volovské vrchy. Významnú skupinu konaní, na ktoré sme sa zamerali i v roku 2024, tvorili kalamitné ťažby a vnaďenie a kŕmenie zveri v národných parkoch. Našou zásadnou námietkou pri kalamitných ťažbách bola neexistujúca zonácia a nerešpektovanie ochrany druhov a ich biotopov v národných parkoch a územiach NATURA 2000. Konania sa týkali národných parkov Muránska planina, Nízke Tatry a Malá Fatra. Požiadavky týkajúce sa obmedzenia náhodných ťažieb a ich posudzovania vo vzťahu k populáciám chránených druhov neboli úradmi akceptované.

S udeľovaním súhlasov na vnaďenie inou potravou, než akú povoľuje zákon, sme nesúhlasili. Konania na udelenie súhlasov na vnaďiská alebo krmoviská sa týkali území národného parku TANAP, CHKO Horná Orava a rezervácií Šúr a Devínska Kobyla. Súhlasné rozhodnutia sme napadli odvolaním. V konaniach týkajúcich sa povolenia poľovačiek v jadrovej zóne Národného parku Slovenský kras sme s udelením výnimiek na lov zveri nesúhlasili. V roku 2024 bolo uzavreté konanie týkajúce sa povolenia poľovačiek v rezervácii Pralesy Slovenska v lokalite Bútlavka, ktoré začalo v roku 2022 a kvôli našim námietkam a odvolaniu povolenie vydané nebolo. Konanie uzavreli zastavením z dôvodu, že žiadateľ nedoložil potrebné podklady.

Aj v roku 2024 sme pokračovali v eliminovaní používania pesticídnych prípravkov v chránených územiach. V konaní, ktoré sa týkalo udelenia súhlasu na používanie prípravku Roundup v traťových a staničných koľajach, sme nesúhlasili. Do konca roku nebolo konanie uzavreté. Rozhodnutie ešte z roku 2019, ktorým bolo povolené použitie chemických prípravkov v chránenom areáli Pečniansky les a v ochrannom pásme rezervácií Gajc, Ostrovné lúčky, Fialková dolina a Devínska Kobyla, voči ktorému sme sa odvolali, bolo v roku 2024 zrušené. V konaniach týkajúcich sa športových podujatí v chránených územiach (TANAP, rezervácie Minčol a Baba), sme námietky zamerali na povolenie vjazdu áut a používanie zariadení spôsobujúcich hluk.

Zúčastnili sme sa konaní týkajúcich sa výstavby alebo rekonštrukcie lesných ciest v ochrannom pásme NP Malá Fatra, v národnom parku NAPANT, v CHKO Horná Orava, CHKO Kysuce a CHVÚ Volovské vrchy, v ktorých sme požadovali prijatie konkrétnych opatrení na zlepšenie vodozadržnej schopnosti lesov. Nesúhlasili sme s rozširovaním zjazdových tratí na Štrbskom plese, v území s 5. stupňom ochrany rezervácií Mlynická a Furkotská dolina.

Úrady v tomto roku viedli 1 konanie týkajúce sa žiadosti o povolenie lovu jedného medveďa hnedého. Ministerstvo ŽP v tomto prípade vydalo rozhodnutie o zastavení konania. Vstúpili sme aj do 38 konaní týkajúcich sa žiadostí na manipuláciu a držbu trofejí medveďov usmrtených v rámci dohôd ŠOP SR s poľovníkmi.

Počas roka sme podávali rôzne trestné oznámenia a podnety, z ktorých väčšina buď bola zamietnutá aj po opakovaných sťažnostiach alebo do konca roku nebola uzavretá. Kontrolnú činnosť sme realizovali predovšetkým v oblasti Vlčích hôr a našich záujmových území. Reagovali sme však aj na podnety našich členov a podporovateľov. Vzhľadom k situácii s medveďmi sme podali 66 podnetov na Slovenskú inšpekciu životného prostredia a na Krajské prokuratúry, ktoré sa týkali vnaďenia na 33 lokalitách na celom Slovensku. Išlo o podnety vo veci porušovania druhovej ochrany chráneného druhu medveď hnedý, ohrozovania medveďov vykladaním potravy atraktívnej pre medvede do prirodzeného prostredia medveďov a podnety vo veci podozrenia na všeobecné

VLK 2024

- vstupovanie do legislatívnych procesov
- analyzovanie 670 konaní
- pripomienkovanie dokumentácie týkajúcej sa národných parkov
- ochrana chránených území pred ťažbou dreva, chemickými postrekmi, usmrcovaním živočíchov, vnaďením zveri, ochrana biotopov hlucháňa pred kalamitnými ťažbami
- terénny monitoring, podnety, trestné oznámenia

uzavretý. Z dôvodu ochrany pred zásahmi do dobrej povesti organizácie ako právnickej osoby sme žalovali Ing. Rudolfa Huliaka. Žaloba nebola do konca roku uzavretá.

Pomoc miestnym komunitám

V spolupráci so svojimi podporovateľmi robí VLK už desiatky rokov občiansky monitoring. V priebehu roku sme záujemcom poskytovali poradenstvo týkajúce sa podávania podnetov vo veci porušovania zákona o ochrane prírody, poľného alebo lesného zákona. Aj v roku 2024 sme verejnosť zapájali do podávania trestných oznámení a podnetov adresovaných inšpekcii životného prostredia, ktoré sa týkali ťažieb v územiach NATURA 2000. Vzory podnetov a oznámení poskytujeme na požiadanie. V roku 2023 sme v rámci pomoci obyvateľom Prešova aktívne vstúpili do procesu EIA k zámeru výstavby apartmánového domu Béliar. V januári 2024 sme sa spolu s miestnymi občanmi zúčastnili verejného prerokovania, kde sme prezentovali zásadné námietky a bránili záujmy občanov. V auguste bolo konanie zastavené z dôvodu späťvzatia návrhu.

V roku 2024 sme boli nápomocní aktivitám, ktoré sa týkali požiadavky zaradenia lesov nachádzajúcich sa v ochrannom pásme zdroja pitnej vody obce Jablň medzi lesy osobitného určenia. Tejto požiadavke lesný úrad nevyhovel a tvorba hospodárskeho plánu pokračovala bez požadovanej zmeny. Naďalej pozvoľna prebiehali aktivity zamerané na ochranu lesov v okolí Bardejovských kúpeľov. Dôvodom je zvýšenie tlaku na rúbanie zachovalých jedľobučín ako i expandujúca výstavba, ktorá začína narúšať a ohrozovať kúpeľný charakter Bardejovských kúpeľov. Štandardne sme v novembri spracovali a prehľadne zverejnili vyzíadané informácie o konaní schválených spoločných poľovačiek vo vybraných okresoch Slovenska.

ohrozovanie zdravia a životov ľudí. Vo všetkých prípadoch, ktoré boli do konca roka 2024 uzavreté, SIŽP naše podnety zamietla, pričom námietkou týkajúcou sa porušovania ochrany chráneného druhu sa vôbec nezaoberala. Podnety zamietala i polícia, na tie však boli podané sťažnosti, ktoré neboli do konca roku uzavreté.

Objavené ťažby a s nimi súvisiace činnosti v katastrálnych územiach Olejníkov, Hertník, Kríže, Prešov, Mučín a v lokalite Studienec v NAPANT-e boli dôvodom podania 17 podnetov adresovaných Slovenskej inšpekcii životného prostredia a trestných oznámení. Sedem z nich sa týkalo porušovania ochrany chránených druhov a ochrany biotopov chránených druhov v území NATURA 2000 (CHVÚ Čergov, SKUEV Čergov, CHVÚ Nízke Tatry, SKUEV Ďumbierske Tatry) v súvislosti s ťažbou dreva v desiatkach lesných porastov, pričom do konca roka SIŽP uzavrela tri z nich s tým, že nezistila porušenie zákona o ochrane prírody a krajiny. Ostatné podnety a trestné oznámenia sa týkali nelegálnej jazdy organizovanej skupiny štvorkoliek v k. ú. Olejníkov v pohorí Čergov, výrubu a krádeže stromov v 3. súkromnej prírodnej rezervácii Roháčia v k. ú. Mučín, poškodzovania vodného zdroja ťažbou v k. ú. Kríže, približovania dreva vodným tokom v k. ú. Hertník a v k. ú. Olejníkov, poškodenia informačnej tabule LZ VLK v lokalite Čierne Blato v k. ú. Hertník, výrubu v lokalite Šidlovec pri Prešove a výrubu niekoľkých stromov na parcelách vo vlastníctve LZ VLK v lokalite Olišavec v k. ú. Olejníkov. Jeden z podnetov sa týkal i nelegálneho prejazdu áut v NP Poloniny. Podnety neboli do konca roka uzavreté. Súčasťou riešenia opakovaných problémov s nelegálnym výrubom mladých stromov v rezervácii Roháčia bolo okrem zapojenia polície i osadenie viacerých fotopascí. Problém nebol do konca roka vyriešený. V podaniach sme príslušné orgány priebežne upozorňovali aj na plánovanú činnosť, ktorá poškodzuje životné prostredie. Podnet podaný v predošlom roku týkajúci sa ťažby troch bukov v rezervácii Humenský Sokol bol ukončený v tomto roku potvrdením nelegálnosti ťažby a krádeže, avšak bez zistenia vinníka.

Do monitoringov sa zapájali aj dobrovoľníci, pričom pozornosť zameriavali okrem iného i na vnaďiská pred poľovníckymi posedmi. V rezervácii Hlinianska jelšina bolo nájdené nelegálne prevádzkované vnaďisko, na ktoré sme podali podnet. Podnet nebol do konca roku

ZACHRÁŇME DRAVCE

Vlk, medveď, rys

V roku 2021 boli vlci, v dôsledku našich dlhoročných aktivít, prvýkrát v histórii Slovenska zaradení medzi chránené druhy. V roku 2024 neboli legálne ulovení žiadni vlci. A to napriek tomu, že po zmene vlády určilo nové vedenie ministerstva pôdohospodárstva kvótu lovu vlkov v sezóne 2023/2024 v počte 60 vlkov a ministerstvo životného prostredia spustilo legislatívny proces zmeny vyhlášky, ktorým by vlkov vyradili z chránených druhov.

V apríli 2024 VLK požiadala o zaslanie kópie kompletnej štúdie odhadu početnosti chránených druhov vlk dravý a rys ostrovid a štúdiu stupňa hybridizácie vlka dravého s príbuznými druhmi živočíchov (šakal zlatý, pes domáci), ktoré boli vypracované na základe Zmluvy o dielo č. ŠOP SR/120/2019 medzi Štátnou ochranou prírody SR a Univerzitou Karlovou. Štúdia nám nebola poskytnutá z dôvodu, že neprebehlo recenzné konanie a nemajú k dispozícii oponentské posudky.

V apríli VLK zaslal aj stanovisko k rokovaniu poradného zboru poľovnej oblasti Poľana, v ktorom sme namietali určenie kvóty lovu vlkov z dôvodu, že ide o chránený druh a žiadali sme zakázať v poľovných revíroch vykladanie potravy atraktívnej pre medvede na vnaďiská. Boli sme tiež požiadaní o odbornú korektúru pripravovanej knihy Biela vlčica (Die weiße Wölfin) od autorky Vanessy Walder, konkrétne častí týkajúcich sa Slovenska. Kniha vyšla v júni.

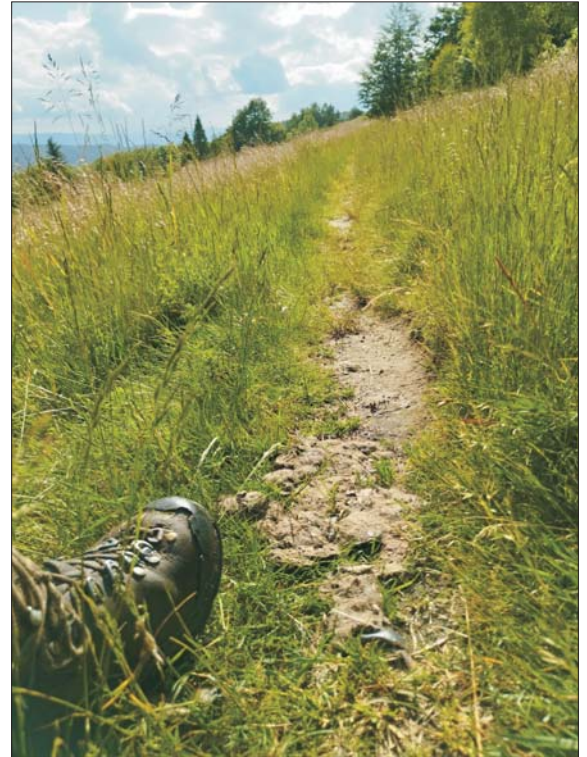
V máji 2024, na základe kasačnej sťažnosti podanej VLK-om, zrušil Najvyšší súd SR rozhodnutím č. 3Svk/28/2023 uznesenie Krajského súdu v Bratislave z novembra 2022. Ide o žalobu podanú VLK-om na určenie ročnej kvóty lovu vlka v poľovnej sezóne 2020/2021. Do konca roku 2024 nebolo vydané právoplatné rozhodnutie.

V auguste VLK opätovne požiadala ŠOP SR o poskytnutie výsledkov štúdie odhadu početnosti chránených druhov vlk dravý a rys ostrovid a štúdiu stupňa hybridizácie vlka dravého s príbuznými druhmi živočíchov (šakal zlatý, pes domáci). Štúdiu nám v reakcii ŠOP SR následne poskytla. Dokumenty sme zverejnili na stránke <https://vlci.wolf.sk/sk/>

V októbri sa zástupca VLK-a zúčastnil na ministerstve pôdohospodárstva zasadnutia Pracovnej skupiny pre určenie kvóty lovu vlkov, na ktorej ako jediný požadoval rešpektovanie zákonnej ochrany vlkov a namietal určenie kvóty ich lovu. Neprijemným poznatkom bola skutočnosť, že členovia pracovnej skupiny (s výnimkou zástupcu VLK-a) nemali k dispozícii a ani nevedeli o výsledkoch genetickej štúdie vypracovanej Karlovou univerzitou. Predseda komisie určil kvótu lovu vlkov na 74 jedincov.

V novembri ministerstvo životného prostredia odmietlo VLK-u sprístupniť interné analýzy ministerstva, ktoré boli použité pri príprave návrhu na vyradenie vlkov spomedzi chránených druhov a ktoré boli súčasťou legislatívnych dokumentov. Ako dôvod uviedli, že dané analýzy nemajú a z pracovných stretnutí, ktoré prebiehali v spojitosti s vlkami, nevznikli žiadne oficiálne zápisy ani písomné výstupy.

Zorganizovali sme nahrávanie videorozhovoru s RNDr. Voskárom, biológom a evanjelickým kňazom, o vlkoch a jeho vzťahu k ich ochrane. Rozhovor bude sprístupnený verejnosti.

Z mediálnych zmienok napríklad:

<https://domov.sme.sk/c/23420526/ochranu-vlka-chce-taraba-zrusit-polovnici-budu-moct-opat-strielat-ma-toto-zviera-miesto-v-nasich-lesoch.html>

<https://www.noviny.sk/slovensko/988543-lov-vlka-v-rukach-legislativy-kvoty-urcene-lov-zatial-nepovoleny>,

<https://www.tyzden.sk/video/109759/juraj-lukac-zijeme-zmatene-zivot-y-v-chaose/>

V roku 2024 sme v rámci menšej spolupráce s organizáciou Český svaz ochránců přírody - Záchraná stanice a ekocentrum „Pasíčka“ získali príspevok na aktivity spojené s ochranou veľkých šeliem. Štandardnými spôsobmi prostredníctvom aktivít v teréne, infostánkov, prednášok, diskusií, vyjadrení, sociálnych sietí a podobne sme pokračovali vo formovaní pozitívneho vnímania vlkov verejnosťou. Aktivity VLK-a

dlhodobo smerujúce k celoročnej ochrane sú prehľadne zhrnuté a priebežne aktualizované na www.vlci.wolf.sk.

V súvislosti s medvedmi sme celoročne prostredníctvom médií a sociálnych sietí aktívne upozorňovali na kŕmenie medvedov na vlnadiskách a zapájali verejnosť do zverejňovania fotiek potravy z miest vlnadenia v špeciálne vytvorenej skupine McMedved'. Povedomie o probléme kŕmenia medvedov sme najrozmanitejšími spôsobmi celoročne šíрили medzi verejnosťou. Súčasťou týchto aktivít bola príprava a zverejnenie online výzvy Máme radi ľudí a medvede, ktorá požaduje od ministerstva pôdohospodárstva a ministerstva životného prostredia, aby bezodkladne na celom území Slovenska s výskytom medvedov zastavili kŕmenie medvedov na poľovníckych vlnadiskách a krmoviskách a aby zlikvidovali všetky krmoviská a vlnadiská vo vzdialenosti minimálne do troch kilometrov od ľudských sídel a turistických chodníkov.

<https://ekoforum.sk/peticia/mame-radi-ludi-a-medvede>

V júli sme požiadali Prešovský samosprávny kraj o informácie týkajúce sa vyhlásenia mimoriadnej situácie na celom území Prešovského kraja. Informácie nám boli poskytnuté a vyplýva z nich jednoznačný záujem vytvoriť podmienky pre ľahké usmrcovanie medvedov a to aj v lokalitách, ktoré neboli označené za rizikové.

V auguste sme zaslali list na Úrad Prešovského samosprávneho kraja, v ktorom sme žiadali objasnenie situácie, kedy na jednej strane vyhlásili na celom území mimoriadnu situáciu z dôvodu výskytu medvedov a zároveň propagujú cieľenú turistiku za medvedmi, v rámci unikátnych zážitkov. Konkrétne z nášho listu vyberáme: „Pozorovanie medvedov v ich prirodzenom prostredí je na jednej strane ponúkané ako platená turistická atrakcia, ktorej cieľom je rozvoj cestovného ruchu a zvyšovanie návštevnosti Prešovského samosprávneho kraja a na druhej strane je pozorovanie medvedov v ich prirodzenom prostredí (čiže mimo intravilánov miest a obcí) dôvodom na vyhlasovanie mimoriadnej situácie v celom Prešovskom kraji, vrátane obcí, v ktorých nie sú evidované žiadne problémy, ani škody!“ Uvedený citát vystihuje absurditu diania okolo medvedov.

Z dôvodu, že ministerstvo životného prostredia začalo intenzívne umožňovať lov medvedov v ich prirodzenom prostredí bez riadnych správnych konaní, v ktorých by bolo preukázané, že usmrtené budú problémové jedince, zaslal VLK v októbri list ministrovi životného prostredia, v ktorom sme uviedli, že vykonávané zásahy do populácie medveďa porušujú legislatívu, spôsobujú ohrozenie zdravia a životov ľudí a žiadali sme ho, aby prehodnotil prax neprimeraných zásahov do populácie medveďa, ktorú v tomto roku zaviedlo ministerstvo. Ministerstvo úplne znemožnilo verejnosti ovplyvniť usmrcovanie

medvedov. Minister na list do konca roku nereagoval. Informácie o usmrcovaní medvedov a prebiehajúcich konaniach sme priebežne od ministerstva aktívne žiadali formou infožiadostí.

Od konca roku 2022 je v dôsledku našich aktivít zverejnená mapa poľovníckych vlnísk na lov diviakov. Verejnosť tak má možnosť vidieť rozmiestnenie nahlásených vlnísk v okolí obcí, turistických chodníkov, ciest a podobne, na ktoré je umiestňovaná potrava lákajúca medvede do týchto miest. <https://www.nlcsk.org/portal/apps/sites/#/vlnadiska-diviaka> Odhadujeme, že počet zverejnených vlnísk je trojnásobne podhodnotený oproti reálnemu stavu. Mapa bola verejne dostupná počas celého roku. V spojitosti s vlniskami VLK podal 33 podnetov adresovaných na príslušné inšpektoráty Slovenskej inšpekcie životného prostredia a obdobný počet podnetov adresovaných príslušným prokuratúram z dôvodu ohrozovania zdravia a životov ľudí vlnením medvedov do blízkosti ľudí. Do riešení sme zapojili aj advokátsku kanceláriu. Aktivity VLK-a a informácie týkajúce sa medvedov sú prehľadne zhrnuté a priebežne aktualizované na www.medvede.wolf.sk.

Z mediálnych zmienok napríklad:

<https://www.info.cz/podcasty/maxim-pavla-vondracka/medved-je-predevsim-politicke-tema-nekrmete-medvedy-a-vetsina-problemu-zmizi-tvrdi-lesochranar-lukac>,

<https://www.tyzden.sk/video/111969/juraj-lukac-medvedi-zasahovy-tim-sa-zmenil-na-popravciu-catu-/>,

<https://dennikn.sk/3913546/ochranar-lukac-podporovatelia-putina-harabina-a-zastancovia-odstrely-medvedov-su-jedna-skupina/>,

<https://www.cas.sk/spravy/zahranicne-spravy/expert-o-utokoch-medveda-keby-chcel-zabije-vas-za-3-sekundy-co-si-mysli-o-strethch-so-selmou-na-slovensku/3>,

<https://tvnoviny.sk/domace/clanok/922150-v-presovskom-kraji-je-uz-dva-mesiace-mimoriadna-situacia-pre-vyskyt-medvedov-sta-le-tu-vsak-najdeme-aktivne-vlnadiska>

<https://www.aktuality.sk/clanok/PFIM8Bk/utok-medveda-na-turistov-sa-odohral-nedaleko-nelegalneho-vlnadiska-pozor-na-jezkov-v-zahradach-tyzdenny-eko-vyber/>

<https://www.aktuality.sk/clanok/GHmFiPb/sukromne-rezervacie-vlcia-a-rysia-oslavili-dvadsat-rokov-europe-hrozi-problem-s-chmelom-tyzdenny-eko-vyber/>

<https://www.aktuality.sk/clanok/k7w4f1k/poslanec-huliak-navrhuje-odstrel-30-medvedov-myslime-na-ekologicke-nahrobne-dekoracie-tyzdenny-eko-vyber/>

GAIA – NÁŠ DOMOV, TERÉNNE SEMINÁRE, STRETNUTIA, INFOTÁNKY, PREDNÁŠKY

V roku 2024 sme zrealizovali všetky tri unikátne 9-dňové terénne semináre Gaia – náš domov, dve neformálne víkendové stretnutia pre verejnosť s náčelníkom VLK-a s názvom Zavýjanie, všetky pravidelné štvrťročné stretnutia členov, letný tábor i pravidelný prednáškový cyklus.

Terénneho semináru Gaia sa zúčastnilo desať účastníkov, pričom v tomto roku VLK zorganizoval už 26. ročník, dokopy 77 turnusov, ktoré absolvovalo 585 účastníkov. Zavýjania sa uskutočnili v lete na Čergove a na jeseň na Balnici. Pravidelné štvrťročné stretnutia členov boli v košických lesoch – Bujanov (jarná rovnodennosť), v Cerovej vrchovine – Roháčcia (letný slnovrat), v Bukovských vrchoch – Udava (jesenná rovnodennosť) a v Levočských vrchoch (zimný slnovrat). Tradičný letný tábor pre členov a priaznivcov VLK-a sme zorganizovali na Čergove.

V rámci 28. ročníka pravidelného prednáškového cyklu LZ VLK sa uskutočnilo šesť prednášok v kultúrnom centre Tabačka v Košiciach. Lektormi boli kňaz Daniel Pastirčák s témou o spotrebiteľoch, novinár Pavel Vondráček porozprával o rumunských Karpatoch, biológ Petr Tureček priniesol tému

kultúrna evolúcia, biológ František Baluška hovoril o rastlinnej neurobiológii, o pôde a pôdnych organizmoch porozprával Ladislav Miko a cyklus uzavrel náčelník VLK-a Juraj Lukáč s témou Divočina. Súčasťou všetkých prednášok bol sprievodný infostolík k témam, ktoré VLK rieši. Zabezpečili sme nahrávanie všetkých prednášok a v budúcnosti ich sprístupníme širokej verejnosti.

V priebehu roka sme lektorovali prednášky a besedy o témach VLK-a v mestách Humenné (prednáška pre verejnosť v knižnici a pre študentov strednej odbornej školy), Michalovce (prednáška pre verejnosť), Košice (klub Collosseum), Žilina (klub Hájovňa a klub Smer 77), Snina (Fiesta), Nitra (Hidepark).

Náčelník VLK-a bol pozvaný do diskusií v rámci medzinárodného festivalu dokumentárnych filmov v Jihlave a jubilejného 50. ročníka medzinárodného filmového festivalu Ekofilm Brno. Prednáška zástupcu VLK-a sa uskutočnila aj v rámci oficiálneho programu festivalu Drienok.

Infostánky o aktivitách VLK-a sme spolu s dobrovoľníkmi uskutočnili v Brne na filmovom festivale Ekofilm, ďalej na slávnostnom narazení benefičného piva Divočina v Košiciach, z predaja ktorého bol finančný výťažok venovaný na činnosť VLK-a, na akcii Hopenrolla v Pokhoi Košice, na koncerte Slobodná Európa v Bratislave, na

benefičných koncertoch Rozpor, Munícia a VBPS v Žiline a Košiciach. Boli aj na koncertoch skupín Rozpor v Bratislave (koncert pri príležitosti 25. výročia skupiny), Catastrofy a ČAD v Košiciach, ďalej v Trenčíne na festivale Pohoda a v Mošovciach na festivale Drienok, v Bratislave na známej benefičnej akcii Green Friday predajne Wilderoben, ktorej majiteľ zisk z predaja tovaru v daný deň tradične daroval VLK-u. Infostánky VLK-a boli aj na koncertoch kapely Nonconformist na ich turné v mestách Banská Bystrica, Bratislava, Brno a Praha. Skupina Nonconformist uskutočnila turné po 20 rokoch a pri tej príležitosti vydala dvojalbum LP svojej diskografie, pričom 10 % z predaja venovali LZ VLK. Súčasťou LP bol špeciálny plagát venovaný aktivitám LZ VLK. V spojitosti s benefičnými koncertami bol VLK súčasťou upútaviek Rádia FM.

Na podporu VLK-a boli uskutočnené i benefičné koncerty skupín Nonconformist, Prach a Nerva (Košice), Painkiller Party, Wargame, Nazi Tampons, Ataraxia, Wine Fault (Nitra, Hidepark) Modré hory, Tono S a VEC (Nitra, Hidepark), Fvck Kvlrt a Nabosoposkle (Žilina), Catastrofy a Antares (Žilina), Obliterate a T. S. O. (Snina).

Zástupcovia VLK-a sa v marci zúčastnili nahrávania besedy v Slovenskom rozhlase. Zúčastnili sme sa tiež nahrávania viacerých podcastov o ochrane lesov nezasahovaním, i všeobecne o našej činnosti.

Napríklad: podcasty týždenníka Týždeň: Juraj Lukáč - Pripravuje sa najväčšia lúpež vody v dejinách Slovenska

<https://www.youtube.com/watch?v=q9HCAOf4IKM>,

podcast so Šimonom Žďárskym:

<https://skpodcasty.sk/podcasty/rozhov>

ory-so-simonom/epizoda/lukac-z-vlka-problem-s-medvedmi-polovnici-umelo-vytvaraju-chcu-ich-strielat-je-to-biznis-a-status/, podcast V Práčovní: Vilo BARTUŠ – problém s medvedom je hlavne kvôli poľovníctvu <https://skpodcasty.sk/podcasty/v-pracovni/epizoda/v-pracovni-34-vilo-bartus-problem-s-medvedom-je-hlavne-kvoli-polovnictvu/> podcasty s Pavlom Vondráčkom: <https://www.info.cz/podcasty/trampske-valky-audio/pokutami-ani-represe-mi-se-priroda-chranit-neda-je-to-k-nicemu-rika-juraj-lukac-podcast>, <https://www.info.cz/podcasty/maxim-pavla-vondracka/vsechny-obnovitelne-zdroje-funguji-jen-diky-fosilnim-palivum-a-to-je-sm-utne-rika-pravicovy-ekolog-juraj-lukac> podcast Európsky dialóg - <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1009998634461789&set=a.720878500040472> https://www.epochtimes.sk/k-ondrejova-z-vlk-a-je-velky-rozdiel-medzi-radikalnym-a-extremnym_3852.html <https://www.aktuality.sk/clanok/T76eXML/ochranari-sa-staraju-o-prirodne-rezervacie-a-chcu-v-nich-volny-pohyb-pesich-ludi-stat-nema-svedomie-a-ani-emocie-hovori-katarina-ondrejova/> <https://www.forbes.sk/zoskupenie-vlk-zabranilo-odstrelu-60-vlkov-sad-enie-stromcekov-podla-neho-nici-lesy/>

V roku 2024 sme pokračovali v priebežnom spracovávaní historických materiálov týkajúcich sa aktivít VLK-a pre ich budúce interné i verejné využitie.

ABIES – VYDAVATEĽSTVO LZ VLK

V roku 2024 pokračoval predaj publikácií o hlbokoj ekológii a nových pohľadoch na les vydaných v našom vydavateľstve ABIES, ako aj predaj environmentálne zameraných publikácií z iných vydavateľstiev. Predali sme 95 kusov kníh vydavateľstva ABIES, 6 kusov distribuovaných titulov a 131 kusov ostatného tovaru (tričká, mikiny, karimatkové podsedáky a podobne). Vydaný bol benefičný print Zvuky lesa a tiež tričká s rovnakým motívom. Oboje dostupné tu: <https://bratiska.sk/vysledky-vyhľadavania?search=Zvuky%20lesa>

Médiá

Po celý rok v mienkotvorných slovenských médiách v článkoch a rozhovoroch rezonovali všetky naše hlavné aktivity. Významne rezonovala téma usmrcovania medvedov, problém vlnadísk, znižovanie ochrany vlkov, Kúp si svoj strom. Prehľad o kľúčových témach nám poskytuje pravidelný týždenný monitoring médií.

POĎAKOVANIE

Srdečne ďakujeme všetkým, ktorí nám v roku 2024 pomáhali naplňovať víziu VLK-a.

Ďakujeme všetkým prispievateľom za jednorazové a členské príspevky, 77-korunáčkarom za trvalé platby, prispievateľom na výkup územia v rámci Kúp si svoj strom, špeciálne dvanástim vytrvalým mesačným podporovateľom Kúp si svoj strom a všetkým, ktorí uviedli LZ VLK ako prijímateľa 2 % z odvedenej dane.

Ďakujeme členom, aktivistom, dobrovoľníkom a priaznivcom, ktorí pomáhali pri našich celoročných aktivitách, či už na infostánkoch, pri hybridnej blokáde, aktivitách súvisiacich s ochranou vlkov, ochranou NATURA územia, monitorovania vlnadísk a mnohých ďalších. Ďakujeme všetkým, ktorí pomáhali zbierať potrebné podpisy i tým, ktorí výzvy a hromadné pripomienky podpísali. Ďakujeme za aktivity, ktorými sami bránite lesy a stromy vo svojom okolí, pri ktorých vám pomáhajú rady a skúsenosti VLK-a.

Ďakujeme nášmu členovi Peťovi Miklošovi, ktorý sa dobrovoľnícky stará o webové stránky VLK-a a tiež Janke Hrehovej, ktorá dobrovoľnícky pomáhala so spracovávaním archívnych materiálov. Ďakujeme spoločnosti Lunter za darovanie zhruba 30 kilogramov vegánskych nátierok a tofu pre účastníkov letného tábora VLK-a. Ďakujeme 17 tímom, ktoré sa zúčastnili 21. ročníka medzinárodnej šifrovacej internetovej hry Sendvič a rozhodli sa svoje účastnícke poplatky venovať VLK-u. Ďakujeme tiež spoločnosti Strohmy za príspevok na našu činnosť.

Ďakujeme organizátorom benefičných akcií a všetkým hudobným skupinám, ktoré na benefičných akciách vystupujú, ďakujeme za výťažky z benefičných akcií, Didimu z baru Pokhoi za benefičné pivo s názvom Divočina navarené Padre Brewing Company, ďakujeme zvlášť kolektívom z Hideparku (Nitra), Collosseu (Košice), Fiesta (Snina) a Hájovne a Klubu Smer 77 (Žilina) za vytrvalú podporu a pomoc pri organizovaní benefičných akcií, ďakujeme za materiálnu pomoc, za verejnú obhajobu aktivít VLK-a a za rozmanité formy pomoci a podpory, ktorej sa nám od vás dostáva.

V neposlednom rade ďakujeme majiteľovi obchodu Wilderoben za jeho vytrvalú celoročnú podporu, ako i za benefit z akcie Green Friday venovaný VLK-u.

Pomoc každého jedného priaznivca si nesmierne vážime.

autori fotografií:

Viliam Bartuš, Peter Bednár, Katka Čižmárová, Ľuboš Leško, Juraj Lukáč, Katka Ondrejová, Janka Zajaková

Spomienka

V závere si touto spomienkou chceme uctiť zosnulého lesníka Ing. Jána Terraya, držiteľa ocenenia súťaže Lesoochranársky čin roka. V spojitosti s jeho profesijným životom bol v roku 2001 našou partnerskou organizáciou Nadácia Zelená Nádej ocenený za jeho dôslednú dlhoročnú prácu a vedecký výskum smerujúci k záchrane prírodného dedičstva Východných Karpát a k vyhláseniu Medzinárodnej biosférickej rezervácie Východné Karpaty a Národného parku Poloniny.

FINANČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2024

VÝNOSY

Zdroje	Suma (€)
Fyzické osoby	150 152
77 korunáčka	96 404
Príspevky, dary FO - rôzne	36 468
Benevity	8 8870
Darujme	4 224
Členské príspevky	4 186
Nadácie a firmy	13 623
Príspevky, dary PO - rôzne	884
Wilderoben	5 785
ČSOP	3 969
Strohmy	2 985
Verejné zdroje	64 610
Asignácia dane	55 024
Dotácie PPA, NLC	9 587
Iné	5 453
Predaj tovaru a služieb	2 434
Vyplatené trovy konaní	2 208
Ostatné výnosy	812
VÝNOSY SPOLU	233 839

NÁKLADY

Položky	PROGRAMY LZ VLK				Režijné náklady	Spolu (€)
	Zachraňujeme LESY	Zachraňujeme DRAVCE	GAIA	Vydavateľstvo ABIES		
ODBORNÁ PODPORA	21 759	8 028	2 074	662	441	32 964
Náklady expertov	9 190	5 272	420	0	0	13 749
Monitoring médií, prieskumy	682	341	204	82	55	1 363
Programové vybavenie	446	223	134	53	36	891
Technické vybavenie	4 387	2 193	1 316	526	351	8 773
Závazky z prenájmu	7 055					7 055
OSVETA	2 848	1 424	854	1 546	228	6 900
Publicita aktivít	2 848	1 424	854	342	228	5 696
Predaj kníh a reklamných predmetov				1 205		1 205
PREVÁDZKOVÁ PODPORA	35 218	16 852	11 414	9 851	14 768	88 104
Účtovníctvo a správa majetku	11 290	5 645	3 387	1 355	903	22 579
Komunikačné náklady	3 849	1 925	1 155	462	308	7 698
Nájomné a ubytovanie	4 786	2 393	2 276	574	383	10 412
Cestovné	6 273	3 136	2 345	753	502	13 009
Technicko-materiálne vybavenie	5 423	2 712	1 627	651	434	10 846
Dane a poplatky	1 513			247	1 397	3 156
Ostatné prevádzkové náklady	2 084	1 042	625	5 810	10 842	20 403
MZDY	57 111	28 555	17 133	6 853	4 569	114 221
Náklady na mzdy a poistenie	57 111	28 555	17 133	6 853	4 569	114 221
NÁKLADY SPOLU	116 935	54 860	31 476	18 913	20 006	242 190

SÚVAHA

AKTÍVA	k 31.12.2023	k 31.12.2024
Nehmotný majetok	6 184	6 184
Oprávky k nehmotnému majetku	-5 042	-5 434
Budovy	25 267	25 267
Oprávky k budovám	-5 106	-5 738
Hmotný majetok	85 672	77 565
Oprávky k hmotnému majetku	-78 469	-72 913
Pozemky	701 457	726 607
Umelecké diela	3 200	3 200
Obstaranie majetku	14 850	6 243
Poskytnuté pôžičky	11 101	1 193
Tovar	37 233	36 028
Finančný majetok	102 711	130 116
Pohľadávky	7 549	982
Náklady a príjmy budúcich období	1	0
AKTÍVA SPOLU	906 607	929 302

PASÍVA	k 31.12.2023	k 31.12.2024
Imanie	730 955	756 105
Závazky	20 385	14 585
Výnosy budúcich období	64 390	76 086
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	108 189	90 877
Výsledok hospodárenia / +zisk, -strata	-17 312	-8 352
PASÍVA SPOLU	906 607	929 302

Doplňujúce informácie k finančnej správe za rok 2024

Lesoochranárske zoskupenie VLK financuje svoju činnosť aj v roku 2024 bez významnejších zmien v štruktúre výnosov, nákladov, majetku a záväzkov.

Príspevky a dary sú najvýznamnejším zdrojom príjmov a sú prijímané formou pravidelných príspevkov – 77 korunáčka, jednorazových príspevkov na podporu činnosti a členských príspevkov.

Ďalšie významné príspevky sme prijali cez darovacie portály darujme.sk, Benevity, charitatívnu reklamu s outdoorovým obchodom wilderoben.

Asignácia dane je podiel z dane poukázaný fyzickými a právnickými osobami na verejnoprospešný účel v našom prípade na ochranu a tvorbu životného prostredia a podporu vzdelávania. V roku 2024 nám bolo poukázané 54 868 eur, použili sme 55 024 eur pričom suma 230 eur bola z roku 2023 a 54 794 eur z roku 2024, zvyšnú neminutú časť vedieme ako výnos budúcich období a použijeme ich v nasledujúcom roku.

Príjem z príspevkov na aktivitu Kúp si svoj strom je zaúčtovaný ako výnos budúcich období. V roku 2024 sme z týchto príspevkov prikúpili pozemky v hodnote 10 300 eur. V evidencii majetku nám v roku 2024 pribudlo 1,3 ha pozemkov.

Ďalším zdrojom príjmov je podpora z Programu rozvoja vidieka na lesné pozemky v rámci sústavy Natura 2000 v 5. stupni ochrany. Pôdohospodárska platobná agentúra nám v roku 2024 vyplatila podporu na rok 2023 v sume 9 196 eur. Značnú časť z podpory 7 055 eur sme prijali za prenajaté pozemky. Túto časť sme previedli vlastníkom ako zmluvný záväzok.

Náklady členíme podľa druhu výdavku a účelu použitia medzi jednotlivé programy LZ VLK.

LZ VLK hospodáril v roku 2024 so stratou. Návrh je zúčtovať stratu ako nevysporiadaný výsledok hospodárenia, o ktorom sa bude rozhodovať v súlade s predpismi a cieľmi LZ VLK.

Po skončení účtovného obdobia nenastali udalosti osobitného významu.

Audit Accounting, s.r.o.

číslo licencie UDVA 440

Letná 35, 071 01 Michalovce

AUDÍTORSKÁ SPRÁVA

o audite účtovníctva a účtovnej závierky
za účtovné obdobie 2024

Účtovná jednotka

Lesoochranárske zoskupenie VLK

Tulčík 310

082 13 Tulčík

Prílohy:

Účtovná závierka neziskovej účtovnej jednotky v sústave podvojného účtovníctva

- Súvaha Úč NUJ 1-01
- Výkaz ziskov a strát Úč NUJ 2-01
- Poznámky Úč NUJ 3-01
- Výročná správa

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA
pre štatutárny orgán
Lesoochranárske zoskupenie VLK

Správa z auditu účtovnej závierky

Názor

Uskutočnili sme audit účtovnej závierky občianskeho združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK, Tulčík 310, 082 13 Tulčík, IČO: 31 303 862, ktorá obsahuje súvahu k 31. decembru 2024, výkaz ziskov a strát za rok končiaci sa k uvedenému dátumu a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje *pravdivý a verný obraz finančnej situácie* občianskeho združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK k 31. decembru 2024 a výsledku jej hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu podľa zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákonom účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme vykonali podľa medzinárodných audítorských štandardov (International Standards on Auditing, ISA). Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov je uvedená v odseku Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky. Od organizácie sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky, vrátane Etického kódexu audítora, relevantných pre náš audit účtovnej závierky a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že audítorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu za účtovnú závierku

Štatutárny orgán je zodpovedný za zostavenie účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz podľa zákona o účtovníctve, a za tie interné kontroly, ktoré považuje za potrebné na zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu, alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky je štatutárny orgán zodpovedný za zhodnotenie schopnosti organizácie nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mal v úmysle organizáciu zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemal inú realistickú možnosť než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, vrátane názoru. Primerané uistenie je uistenie vysokého stupňa, ale nie je zárukou toho, že audit vykonaný podľa medzinárodných audítorských štandardov vždy odhalí významné nesprávnosti, ak také existujú. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu, alebo chyby a za významné sa považujú vtedy, ak by sa dalo odôvodnene očakávať, že jednotlivito alebo v súhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov, uskutočnené na základe tejto účtovnej závierky.

V rámci auditu uskutočneného podľa medzinárodných audítorských štandardov, počas celého auditu uplatňujeme odborný úsudok a zachováваме profesionálny skepticizmus. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnosti účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a uskutočňujeme audítorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre náš názor. Riziko neodhalenia významnej nesprávnosti v dôsledku podvodu je vyššie ako toto riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie, alebo obídenie internej kontroly.
- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť audítorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na efektívnosť interných kontrol organizácie.
- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a uvedenie s nimi súvisiacich informácií, uskutočnené štatutárnym orgánom.
- Robíme záver o tom, či štatutárny orgán vhodne v účtovníctve používa predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a na základe získaných audítorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť organizácie nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke, alebo ak sú tieto informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery vychádzajú z audítorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že organizácia prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky, vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či účtovná závierka zachytáva uskutočnené transakcie a udalosti spôsobom, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.

Správa k ďalším požiadavkám zákonov a iných právnych predpisov

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Štatutárny orgán je zodpovedný za informácie uvedené vo výročnej správe, zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve. Naš vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky je našou zodpovednosťou oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a posúdenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s auditovanou účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Posúdili sme, či výročná správa občianskeho združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve.

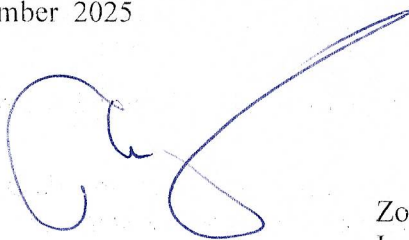
Na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky, podľa nášho názoru:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2024 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve.

Okrem toho, na základe našich poznatkov o účtovnej jednotke a situácií v nej, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, sme povinní uviesť, či sme zistili významné nesprávnosti vo výročnej správe, ktorú sme obdržali pred dátumom vydania tejto správy audítora. V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by sme mali uviesť.

V Michalovciach, 05. december 2025

Audítorská spoločnosť
Audit Accounting, s.r.o.
Letná 35, 071 01 Michalovce
číslo licencie UDVA 440

Zodpovedný audítor
Ing. Slávka Molčanyiová, PhD.
Licencia UDVA 991